Ministerul Educaţiei Centrul Naţional de Politici şi Evaluare în Educaţie

Examenul national de bacalaureat 2024 Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

- A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieti, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare si notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.
 - 1. O regulă cu privire la fundamentul demonstratiei precizează că:
- a. teza de demonstrat trebuie să fie cel putin o propoziție probabilă
- b. demonstrarea fundamentului trebuie să depindă de demonstrarea tezei
- c. argumentele (premisele) trebuie să fie exclusiv propozitii adevărate
- d. teza de demonstrat trebuie să fie o propozitie adevărată
 - 2. Raționamentul "Niciun om nu este lipsit de greșeli; deci, nicio ființă lipsită de greșeli nu este om." este:
- a. deductiv mediat, de tip silogism
- b. deductiv imediat, de tip conversiune simplă
- c. inductiv incomplet, de tip inductie prin simplă enumerare
- **d.** deductiv imediat, de tip conversiune prin accident
 - 3. Știind că A-pisică, B-felină, C-pisică birmaneză, este adevărat faptul că:
- a. toti cei trei termeni sunt în raport de identitate
- b. termenul C este supraordonat atât în raport cu termenul A, cât si cu termenul B
- c. toti cei trei termeni sunt în raport de contrarietate
- d. termenul B este gen atât pentru termenul A, cât si pentru termenul C
 - 4. În cadrul propozitiei "Toate florile de măr sunt flori cu miros plăcut.":

 - a. predicatul logic este "flori cu miros plăcut"
- c. subiectul logic este reprezentat de termenul "flori"

b. cuantorul este subînteles

d. cuantorul este reprezentat de verbul "a fi"

- **5.** Într-o clasificare corectă:
- a. criteriul folosit într-o operatie nu trebuie să fie unic
- **b.** între clasele situate pe aceeasi treaptă există raporturi de ordonare
- c. între clasele situate pe aceeasi treaptă există raporturi de încrucisare
- d. fiecare dintre elementele ce formează obiectul clasificării se regăseste într-o clasă
- **6.** Din punct de vedere extensional, termenul "masină de teren" este:
- a. precis si singular
- **b.** colectiv si vag
- **c.** distributiv si nevid
- **d.** nevid si singular
- 7. În funcție de corectitudinea logică, inferențele deductive sunt:
- a. tari si slabe
- **b.** valide si nevalide
- c. imediate si mediate
- **d.** tari si inductive
- **8.** Predicatul logic al propozitiei "Adevărul este concept filosofic." este:
- a. adevărul
- **b.** concept
- c. este
- **d.** concept filosofic
- 9. Seria de termeni ordonati descrescător din punct de vedere intensional este:
- a. elev, elev de liceu, elev de clasa a IX-a, elev de clasa a IX-a cu note mari la Logică, argumentare și comunicare
- b. elev de clasa a IX-a cu note mari la Logică, argumentare și comunicare, elev de clasa a IX-a, elev de liceu, elev
- c. elev de clasa a IX-a, elev, elev de clasa a IX-a cu note mari la Logică, argumentare și comunicare, elev de liceu
- d. elev de liceu, elev, elev de clasa a IX-a cu note mari la Logică, argumentare și comunicare, elev de clasa a IX-a
- **10.** Propozitia categorică "*Unii oameni nu sunt greu de manipulat.*" este:
- a. universală afirmativă b. universală negativă c. particulară afirmativă **d.** particulară negativă

20 de puncte

- **B.** Se dau termenii A, B, C, D, şi E astfel încât termenul A și termenul B sunt în raport de contradicție, termenul C este supraordonat față de termenii A și B, dar, totodată, este specie a termenului D, termenul E este specie a termenului D, aflat în raport de încrucișare cu termenul C și de opozitie cu termenii A si B.
- 1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- 2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă.

a) Toţi A sunt C.

c) Unii C nu sunt E.

e) Toți D sunt A.

g) Niciun A nu este D.

b) Niciun B nu este E.

d) Toți E sunt D.

f) Unii E sunt C.

h) Niciun A nu este E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- 1. Unele examene nu sunt evaluări ce pot fi realizate on-line.
- 2. Toate gândurile pozitive sunt idei ce conduc la fapte bune.
- 3. Unii câini sunt animale agresive.
- 4. Nicio criză de identitate nu este ușor de depășit pentru un adolescent.
- A. Construiţi, atât în limbaj formal cât şi în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subalterna propoziției 2, subcontrara propoziției 3 şi contrara propoziției 4.
 8 puncte
- **B.** Aplicaţi explicit operaţiile de conversiune şi obversiune, pentru a deriva conversa şi obversa corecte ale fiecăreia dintre propoziţiile 2 şi 4, atât în limbaj formal, cât şi în limbaj natural.

8 puncte

- C. Construiţi, atât în limbaj formal cât şi în limbaj natural, obversa conversei supraalternei propoziţiei 1, respectiv, conversa contradictoriei propoziţiei 3.
 6 puncte
- **D.** Doi elevi, X şi Y, opinează astfel:
- X: Dacă nicio experiență de viață traumatizantă nu este plăcută, atunci toate experiențele de viață traumatizante sunt neplăcute.
- Y: Din faptul că unii elevi nu sunt persoane profunde în gândire, putem deduce că unele persoane profunde în gândire nu sunt elevi.

Pornind de la această situatie:

a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi;

4 puncte

b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate;

2 puncte

c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y.

2 puncte

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eio-2, aaa-3.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date.

4 puncte

- b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**
- c) Verificaţi explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică(de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid).

 8 puncte
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția "Unii profesioniști sunt adevărați eroi".
 6 puncte
- **C.** Se dă următorul silogism: Întrucât niciun elev premiant nu este leneș, iar toți oamenii nemulțumiți sunt leneși, rezultă că niciun elev premiant nu este om nemulțumit.

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

- 1. Termenul mediu este distribuit în premisa minoră.
- Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul "elev premiant".
- 3. Concluzia silogismului este o propozitie universală afirmativă.
- 4. Subiectul logic al concluziei este distribuit atât în premisă, cât și în concluzie. 4 puncte
- D. Se dă următoarea definiție: Bacalaureatul este examenul maturității.
- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată.
- b) Precizati o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea mentionată la subpunctul a) 2 puncte
- c) Construiți o definiție, având ca definit termenul "bacalaureat", care să încalce regula precizată la subpunctul b).

2 puncte